

Onderwijs

Scholen: veel minder aanmeldingen op vmbo en praktijkonderwijs

Beeld ANP XTRA

Scholen voor vmbo en praktijkonderwijs zien een forse daling in de aanmeldingen. De mogelijke oorzaak: de nieuwe doorstroomtoets, en de verplichting aan basisscholen om het advies naar boven bij te stellen.

Marten van de Wier 24 april 2024, 17:48

Middelbare scholen zien een forse daling in het aantal aanmeldingen voor het vmbo en praktijkonderwijs. Volgens hen hebben leerlingen in groep acht veel vaker een havo-advies of een gemengd havo-vmbo-advies gehad, en kiezen ze voor de havo.

Blijf op de hoogte

Krijg een melding bij belangrijke artikelen over Algemeen nieuws.

“Wij maken ons grote zorgen over het welbevinden van deze leerlingen”, zegt Arjen Daelmans, voorzitter van de Stichting Platforms vmbo. “Als blijkt dat zij het niet redden, krijgt hun zelfvertrouwen een knauw. Zij moeten misschien na een of twee jaar van school wisselen.”

De sectorraad Praktijkonderwijs ziet de instroom met 14 procent dalen. Voor het vmbo is er nog geen landelijk cijfer, maar Daelmans weet dat in zijn eigen regio, Eindhoven en omgeving, nog maar 33 procent van de leerlingen een vmbo-advies heeft gekregen. “Dat was altijd meer dan 50 procent”, zegt hij. “Van collega’s uit de rest van het land hoor ik dat het aantal aanmeldingen op het vmbo daalt met 20 tot 50 procent.” Daelmans noemt die cijfers ‘bizar’.

“Onze leden maken zich echt zorgen”, zegt ook voorzitter Henk Hagoort van de VO-raad, de koepel van alle schoolbesturen in het middelbaar onderwijs. De raad werkt aan een inventarisatie van veranderingen in instroom op de verschillende schooltypen.

Scholen moeten advies naar boven bijstellen

Daelmans ziet twee mogelijke oorzaken voor de daling. In de eerste plaats zijn scholen sinds dit jaar verplicht het advies uit de doorstroomtoets (de vroegere eindtoets) te volgen, als dat hoger is

dan het voorlopige schooladvies. Basisscholen mogen daar alleen gemotiveerd van afwijken. Vroeger moesten ze het advies wel opnieuw overwegen, maar hoefden ze het niet per se naar boven bij te stellen.

Die nieuwe regel moet ervoor zorgen dat meer leerlingen de kans krijgen om op het schooltype terecht te komen dat ze ambiëren. Nog altijd is de ongelijkheid in het onderwijs groot: kinderen van ouders met een lager opleidingsniveau of met een migratieachtergrond komen minder vaak op de havo of het vwo terecht. Volgens critici komt dat onder andere omdat Nederland kinderen al op 12-jarige leeftijd in hokjes van een schoolniveau stopt, veel vroeger dan andere landen. Het naar boven bijstellen van adviezen moet de negatieve effecten daarvan verminderen.

“Mogelijk zeggen mensen nu: ‘Zie je wel, de adviezen waren te laag en dit is een correctie’”, zegt Hagoort. “Maar wij zijn bang dat er nu leerlingen op een plek belanden die niet bij hen past. Op een brede school is het minder erg om tussentijds van richting te veranderen, maar veel leerlingen gaan niet naar een brede school. Voor hen betekent wisselen van school ook vaak: een faalervaring, en andere vrienden moeten maken.”

Advertentie

Waren de toetsen makkelijker dit jaar?

Een andere mogelijke oorzaak zijn de doorstroomtoetsen zelf. Het zou kunnen dat die makkelijker waren dan de eindtoets vorig jaar, of dat er niveauverschillen zijn tussen de zes verschillende bedrijven die de toetsen maken, opperen Daelmans en Hagoort.

Het College voor Toetsen en Examens komt pas later dit jaar met een overzicht van de scores op de doorstroomtoets. Daaruit moet blijken of er inderdaad grote verschuivingen zijn in de adviezen die

uit de toetsen zijn gerold.

Ook voor de scholen heeft een plotseling lagere instroom gevolgen, zegt Daelmans: “Zij moeten misschien docenten ontslaan.” Leraren die wellicht later weer nodig zijn, als kinderen alsnog op het vmbo belanden, denkt hij.

Advertentie

Lees ook:

De klas van juf El Amry maakt de doorstroomtoets. ‘Juf, wat is een zeef?’

Voor sommige kinderen is het peentjes zweten, de doorstroomtoets in groep acht. Basisschool 't Zand stapte over naar de tweede grootste toets, die ‘kindervriendelijker’ wil zijn. [De Iep-toets wint ook dit jaar weer terrein.](#)

Is de nieuwe eindtoets nou een stuk makkelijker geworden?

Trouw-columnist Sofie van de Waart bekeek de doorstroomtoets, en vroeg zich [in februari al af: wordt de lat lager gelegd?](#)

Advertentie

Wilt u iets delen met Trouw?

Tip hier onze journalisten